

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. november 2023
(OR. en)

15003/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0393(COD)

SOC 736
ANTIDISCRIM 180
MIGR 372
FREMP 313
TRANS 473
SPORT 44
CULT 144
CODEC 2039

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	31. oktoober 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 698 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega laiendatakse direktiivi [XXXX] liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmandate riikide kodanikele

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 698 final.

Lisatud: COM(2023) 698 final

Brüssel, 31.10.2023
COM(2023) 698 final

2023/0393 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega laiendatakse direktiivi [XXXX] liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmandate riikide kodanikele

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Komisjon võttis 6. septembril 2023 vastu ettepaneku direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart¹.

Ettepanekuga kehtestatakse kõnealuste kaartide jaoks raamistik, eeskirjad ja ühtsed tingimused juhtudeks, kui puudega isikud reisivad teise liikmesriiki või külastavad seda lühiajaliselt. Ettepanek hõlmab ühtset standardnäidist Euroopa puudega isiku kaardi jaoks, mis tõendab tunnustatud puuet, ning Euroopa puudega isiku parkimiskaardi jaoks, mis tõendab nende isikute tunnustatud õigust puuetega inimestele ettenähtud parkimistingimustele ja -rajatistele.

Kõnealuse kahe kaardi vastastikune tunnustamine kõigis liikmesriikides peaks võimaldama puuetega inimestel (või neid saatvatel või abistavatel isikutel) teise liikmesriiki reisisid või teist liikmesriiki külastades hõlpsamalt kasutada eritingimusi ja/või saada eeliskohtlemist, mida pakuvad eraettevõtjad või avaliku sektori asutused teenustele, tegevustele ja rajatistele juurdepääsul (sealhulgas juhul, kui viimaseid ei pakuta tasu eest) mitmesugustes valdkondades, nagu kultuur, vaba aja veetmine, turism, sport, ühis- ja eratransport ning haridus; samuti omada juurdepääsu puuetega inimestele ette nähtud parkimistingimustele ja -rajatistele samadel tingimustel, mis kehtivad tunnustatud puudega kohalike elanike suhtes. Seega võimaldab kõnealuste kaartide vastastikune tunnustamine puuetega inimestel kasutada täielikult ja takistamatult oma vaba liikumise õigust kogu ELis.

Võttes arvesse, et kõnealusel algatusel on mitu omavahel seotud eesmärki, peeti eespool nimetatud ettepaneku jaoks kõige sobivamaks ja asjakohasemaks erinevate õiguslike aluste, st Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 53 lõike 1, artikli 62, artikli 91 ja artikli 21 lõike 2 kasutamist.

Selline õiguslik alus, mis tagab teenuste, tegevuste ja rajatiste puhul võimalikult laia kaetuse (sealhulgas juhul, kui neid ei pakuta tasu eest) mitmesugustes valdkondades, hõlmab siiski üksnes liidu kodanikke ja nende pereliikmeid (olenemata nende kodakondsusest), kui nad kasutavad vaba liikumise õigust kooskõlas liidu eeskirjadega.

Seetõttu ja selleks, et oleks tagatud kolmandate riikide kodanike võrdne kohtlemine ELi kodanikega, teatas komisjon, kui ta võttis vastu ettepaneku direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, kavatsusest esitada eraldi õigusakt, millega laiendatakse kõnealuse ettepaneku kohaldamisala seaduslikult liikmesriigi territooriumil elavatele kolmandate riikide kodanikele, kes ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse ning kelle puudestaatust liikmesriik on tunnustanud ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega².

Käesolev uus ettepanek lähtub nimetatud kavatsusest ja selle eesmärk on tagada, et sama raamistikku, mis on sätestatud ettepanekus direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, kohaldataks nende kolmandate riikide kodanikest puuetega inimeste suhtes, keda see raamistik veel ei hõlma, kui nad reisivad või liiguvad lühiajaliselt teise liikmesriiki. Seega tagatakse uue ettepanekuga, et seda kohaldatakse nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kes elavad seaduslikult liikmesriigi

---

¹ COM(2023) 512 final.

² Vt seletuskiri, lk 5.

territooriumil, kelle puudestaatust liikmesriik on tunnustanud ning kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi loomist käsitleva direktiivi ettepaneku kohaldamisala laiendamine kolmandate riikide kodanikest puuetega inimestele, kes elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega, või neid saatvatele või abistavatele isikutele tagab, et neid koheldakse samamoodi nagu ELi kodanikke (ja nende pereliikmeid). Seega aitab see vähendada liikmesriikide koormust ning samal ajal täita nende territooriumil seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanikest puuetega inimeste võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise kohustusi. Ka aitab nende inimeste puudestaatuse vastastikune tunnustamine kõigis liikmesriikides neil kasutada õigust ELis liikuda või reisida kooskõlas liidu õigusega ning tagab kolmandate riikide kodanikest puuetega inimeste tõhusama ja kaasavama osalemise ja kaasamise ühiskonnas teistega võrdsetel alustel.

Sellest tulenevalt on neil isikutel teise liikmesriiki reisisid või lühiajaliselt sinna liikudes 1) samad õigused, mida käsitletakse ettepanekus direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, seoses Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi saamise õiguse ja väljastamisega liikmesriigis, kus nad seaduslikult elavad, ning neile antakse 2) võrdsetel tingimustel võrdne juurdepääs parkimistingimustele ja -rajatistele ning 3) eraettevõtjate või avaliku sektori asutuste pakutavatele eritingimustele või eeliskohtlemisele seoses teenuste, tegevuste ja rajatistega, sealhulgas juhul, kui viimaseid ei pakuta tasu eest.

Vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 21 lõikele 1 võivad liikmesriigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud liikuda teiste liikmesriikide territooriumil kõnealuses konventsioonis sätestatud tingimustel.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesoleva algatuse eesmärk on võimaldada puuetega inimestel, kes on liikmesriigi territooriumil seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud, kelle puudestaatust see liikmesriik on tunnustanud ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega, (või neid saatvatel või abistavatel isikutel) pääseda juhul, kui nad reisivad või liiguvad teise liikmesriiki lühikeseks ajaks, võrdsetel tingimustel juurde puuetega inimestele mõeldud parkimistingimustele ja -rajatistele ning kasutada teenustele, tegevustele ja rajatistele juurdepääsul kättesaadavaid eritingimusi ja/või eeliskohtlemist, sealhulgas juhul, kui neid ei pakuta tasu eest, võrdsetel tingimustel asjaomase liikmesriigi puuetega elanikega ja/või neid saatvate või neid abistavate isikutega. Seeläbi soovitakse algatusega **võimaldada neil isikutel hõlpsamalt kasutada ELis liikumise või reisimise õigust** kooskõlas liidu õigusega.

Kuna kõnealuseid kolmanda riigi kodanikke ei olnud õigusliku alusega seotud piirangute tõttu võimalik hõlmata ettepanekuga direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, tagatakse käesoleva ettepanekuga ka see, et neile on võimalik juhtudeks, kui nad reisivad või liiguvad lühikeseks ajaks teise liikmesriiki, anda samadel tingimustel samad direktiivi ettepanekuga ettenähtud õigused ja soodustused mis ELi kodanikele ja nende pereliikmetele (sõltumata nende kodakondsusest) ulatuses, milles kolmandate riikide kodanikel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

Ettepanekuga toetatakse ka integratsiooni ja kaasamise tegevuskava aastateks 2021–2027,³ milles tunnistatakse, et puuetega rändajad võivad igapäevaelus koolis, naabruskonnas ja tööl kokku puutuda mitmesuguste diskrimineerimise vormidega, ning rõhutatakse, kui oluline on võtta arvesse nende konkreetseid vajadusi.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikli 79 lõike 2 punktis b on sätestatud õiguslik alus, mis on vajalik Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi väljastamiseks kolmandate riikide kodanikele, kes elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil, kelle puudestaatust see liikmesriik on tunnustanud ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

Aluslepingutele lisatud protokoll nr 21 kohaselt võib Iirimaa anda nõukogule kolme kuu jooksul pärast ettepaneku või algatuse esitamist või igal ajal pärast selle vastuvõtmist teada oma soovist osaleda mis tahes kavandatud meetme vastuvõtmises ja kohaldamises. Aluslepingutele lisatud protokoll nr 22 kohaselt ei osale nimetatud artikli alusel vastu võetud meetmetes ka Taani.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ettepanek on täielikult kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Sellega laiendatakse juba vastu võetud direktiivi ettepaneku (millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart) kohaldamisala kolmandate riikide kodanikele, keda see ettepanek veel ei hõlma, kuid kes elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega. Nagu osutatud ettepaneku puhul, mida käesoleva algatusega täiendatakse, on kindlaks tehtud probleemidel piiriülene mõõde, mida liikmesriigid üksi ei suuda lahendada, vaid neid saab meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada ELi tasandil. Seepärast tuleb võtta meetmeid ELi tasandil.

• Proportsionaalsus

Proportsionaalsuse põhimõtte osas tuleb märkida, et ettepaneku vorm ja sisu ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne selle erinevate, omavahel seotud eesmärkide saavutamiseks.

• Vahendi valik

Kooskõlas kindlaksmääratud õigusliku alusega, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 79 lõike 2 punktiga b, ja asjaoluga, et vahendiga laiendatakse juba vastu võetud direktiivi ettepaneku (millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart) kohaldamisala, peetakse käesoleva algatuse eesmärgi (eesmärkide) saavutamiseks sobivaks, proportsionaalseks ja tõhusaks vahendiks direktiivi.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi loomist käsitleva direktiivi ettepaneku ettevalmistamisel konsulteeriti kooskõlas parema õigusloome suunistega

---

³ SWD(2020) 290 final.

paljude rahvusvaheliste, ELi ja riiklike sidusrühmadega, nimelt i) nendega, kes on sellest küsimusest huvitatud (nt riiklikud ametiasutused, teenuseosutajad, vabaühendused); ii) Euroopa puudega isiku kaardi või Euroopa puudega isiku parkimiskaardi võimalike kasutajatega (nt puuetega inimesed, isiklikud abistajad) ning iii) ekspertidega (nt teadlased, konsultatsioonifirmad ja nõustajad, rahvusvahelised organisatsioonid).

Sidusrühmadega konsulteerimine hõlmas järgmist: a) avalik konsultatsioon, b) strateegilised ja c) sihtintervjuud, d) suunatud veebiküsitlused, e) kolm veebiseminari, f) kuus teemarühma, kus osalesid valitud liikmesriikide teenuseosutajad, ja g) kuus juhtumiuuringut. Sidusrühmad võisid saata ka märkusi komisjoni h) tagasisidekorje kohta.

Käesolevas ettepanekus võetakse võimaluste piires arvesse selles kontekstis kogutud teavet ja andmeid⁴.

- **Mõjuhindang**

Komisjon ei teinud käesoleva ettepaneku jaoks täiendavat mõjuhindangut. Seda põhjusel, et mõjuhindangus, mis on lisatud ettepanekule direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, hinnati kõigi selliste ELi puuetega inimeste olukorda, kes reisivad lühikeseks ajaks teistesse liikmesriikidesse, sealhulgas kolmandate riikide kodanike olukorda. Seega on nimetatud ettepanekule lisatud mõjuhindangu analüüs ja tulemused asjakohased ning kehtivad ka käesoleva ettepaneku puhul.

Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi loomist käsitleva direktiivi ettepaneku aluseks olevate kombineeritud poliitikavariantide kohta arvati, et nende keskkonnamõju on tõenäoliselt väheoluline, kuid et samas on neil teatav positiivne digimõju. Eelistatud poliitikavariantidel ei oleks eeldatavasti ka märkimisväärset mõju konkurentsivõimele ja VKEdele ning ettevõtjate eeldatavad halduskulud oleksid marginaalsed. Need hinnangud kehtivad ka käesoleva algatuse kohta.

- **Põhiõigused**

Ettepanekul peaks olema positiivne sotsiaalne mõju ja tugev positiivne mõju põhiõiguste tagamisele ELis (eelkõige puuetega inimeste integreerimisele ja sellele, et kolmandate riikide kodanikest puuetega inimestel võimaldatakse reisida või liikuda teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega).

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekul ei ole täiendavat finantsmõju ELi eelarvele. Nagu on märgitud Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi loomist käsitleva direktiivi ettepanekus, on ainsad tegevuskulud seotud komiteede ja eksperdirühmade koosolekute korraldamisega ning riiklike ülevõtmismeetmete kontrollimise toetamisega, st tegevusassigneering 0,62 miljonit eurot olemasolevalt eelarverealet, samuti ligikaudu 0,342 miljonit eurot halduskulusid aastas. Need kulud hõlmavad vahendite sisemist ümberpaigutamist ilma summat suurendamata. Osutatud summad käesoleva ettepaneku tõttu ei suurene.

---

⁴ Lisateavet saab mõjuhindangust SWD(2023) 289.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Käesolev ettepanek ei sisalda sätteid rakenduskavade ega järelevalve-, hindamis- ja aruandluskorra kohta.

Kui käesolev ettepanek ning Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi loomist käsitleva direktiivi ettepanek heaks kiidetakse, peavad liikmesriigid teatama komisjonile [kuue kuu jooksul pärast selle jõustumist,] milline asutus (või millised asutused) on määratud väljastama, pikendama ja tühistama Euroopa puudega isiku kaarti ja Euroopa puudega isiku parkimiskaarti, samuti tuleb teada anda, millised on selliste kaartide väljastamise või kehtetuks tunnistamise tingimused.

Ka peavad liikmesriigid edastama komisjonile kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks koostada Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele korrapäraseid aruandeid direktiivi kohaldamise kohta. Pärast käesoleva ettepaneku vastuvõtmist peaks selline teave käsitlema ka kolmandate riikide kodanikest puuetega inimesi, kes elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanek ei nõua selgitavaid dokumente selle ülevõtmiseks siseriiklikku õigusesse.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 sätestatakse ettepaneku eesmärk.

Artiklis 2 sätestatakse, et ettepanekuga ei muudeta ega anta uusi õigusi seoses kolmandate riikide kodanike liikuvusega.

Artikkel 3 sisaldab mõiste „kolmanda riigi kodanik“ määratlust, mida kasutatakse käesoleva ettepaneku kohaldamisel.

Artiklites 4 ja 5 sätestatakse direktiivi ülevõtmine ja jõustumine ning artikkel 6 käsitleb selle adreassaate.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega laiendatakse direktiivi [XXXX] liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmandate riikide kodanikele

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkti b,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁵,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁶,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et puuetega inimestel oleks lihtsam kasutada oma õigusi lühiajaliselt teise liikmesriiki reisisid või teist liikmesriiki külastades, kehtestati direktiiviga ..../... [direktiivi ettepanek]⁷ raamistik, eeskirjad ja ühtsed tingimused, sealhulgas ühtne standardnäidis, Euroopa puudega isiku kaardi jaoks, mis tõendab tunnustatud puudestaatust, et saada juurdepääs eritingimustele või eeliskohtlemisele, mida pakuvad eraettevõtjad või avaliku sektori asutused mitmesuguste teenuste, tegevuste ja rajatiste puhul, sealhulgas juhul, kui neid ei pakuta tasu eest, ning Euroopa puudega isiku parkimiskaardi jaoks, mis tõendab nende isikute tunnustatud õigust puuetega inimestele mõeldud parkimistingimustele ja -rajatistele⁸.
- (2) Selleks et aidata liikmesriikidel järgida ja täita kohustust võrdselt kohelda ja mitte diskrimineerida kolmandate riikide kodanikest puuetega inimesi, kes elavad seaduslikult nende territooriumil ja kes ei kuulu direktiivi [XXXX] kohaldamisalasse, ning selleks, et tagada nende puudestaatuse tunnustamine kõigis liikmesriikides, võimaldades neil seega kasutada õigust liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega ning tagades kolmandate riikide kodanikest puuetega inimeste tõhusama ja kaasavama osalemise ühiskonnas liidu kodanikega võrdsetel alustel, on vaja direktiivis ../. .... sätestatud eeskirju, õiguseid ja kohustusi laiendada kolmandate riikide kodanikest puuetega inimestele, kes elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil, kelle puudestaatust see liikmesriik on tunnustanud ning kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.
- (3) Seepärast võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et direktiivis ../. .... sätestatud eeskirju, mis reguleerivad Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa

⁵ ELT C , , lk .

⁶ ELT C , , lk .

⁷ COM(2023) 512 final.

⁸ COM(2023) 512 final.

puudega isiku parkimiskaardi (mis tõendavad vastavalt puudestaatust ning õigust puuetega inimestele ettenähtud parkimistingimustele ja -rajatistele) saamise õigust, väljastamist, uuendamist või tühistamist, vastastikust tunnustamist ja andmekaitset, samuti nende kaartide omanike õigusi, sealhulgas võrdsetel tingimustel juurdepääsu eritingimustele või eeliskohtlemisele seoses teenuste, tegevuste või rajatistega, sealhulgas juhul, kui neid ei pakuta tasu eest, või juurdepääsu parkimistingimustele ja -rajatistele, mida pakutakse või mis on ette nähtud puuetega inimestele või neid saatvatele või abistavatele isikutele, sealhulgas nende isiklikele abistajale (isiklikele abistajatele), kohaldatakse ka liidus seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike suhtes, kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

- (4) Vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni⁹ 4. peatükile võivad liikmesriigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud teiste liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda või reisida kõnealuses konventsioonis sätestatud tingimustel. Seega võivad liikmesriikide territooriumil seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud Schengeni *acquis*' kohaselt kõigi teiste liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda või reisida 90 päeva jooksul mis tahes 180-päevasel ajavahemikul vastavalt kõnealuse konventsiooni artiklis 21 sätestatud tingimustele.
- (5) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada kohaldatavaid liidu õigusnorme, millega reguleeritakse selliste liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike liikumist liidus, kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega, vaid peaks pigem hõlbustama nende liikumis- või reisimisõiguse kasutamist, kui neil juba on selline liikumisõigus.
- (6) Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingule (ELi toimimise leping) lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1, 2 ja 4 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll nr 21 artikli 4 kohaldamist, ei osale **Iirimaa** käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

[või]

Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingule (ELi toimimise leping) lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1, 2 ja 4 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll nr 21 artikli 4 kohaldamist, on **Iirimaa** [...] kirjaga] teatanud, et soovib osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

- (7) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (**Taani** seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (8) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt seda, et puuetega inimestel (või neid saatvatel või abistavatel isikutel), kes on liikmesriigi territooriumil seaduslikult elavad kolmanda riigi kodanikud ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega, oleks lihtsam teistesse liikmesriikidesse

---

⁹ 19. juuni 1990. aasta konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/2000/922/oj>).

liikuda või reisida, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda eeskirjade ja ühtsete tingimustega raamistiku loomise meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Liikmesriigid tagavad, et [direktiivis (EL) XXXXX] sätestatud eeskirju kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse ning kelle puudestaatust ja/või õigust puuetega inimestele ettenähtud parkimistingimustele ja -rajatistele on tunnustanud nende elukohaliikmesriik, samuti neid saatvate või abistavate isikute suhtes, sealhulgas isikliku abistaja (isiklike abistajate) suhtes kõnealuse direktiivi artikli 3 punkti d tähenduses.

Artikkel 2

Käesolev direktiiv ei mõjuta kohaldatavaid liidu õigusnorme, millega reguleeritakse liikmesriigi territooriumil seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike liikumist liidus.

Artikkel 3

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „kolmanda riigi kodanik“ isikut, kes ei ole liidu kodanik ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses ega vaba liikumise õigust kasutava liidu kodaniku pereliige direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 lõike 2 ja artikli 3 lõike 2 tähenduses ning kes elab seaduslikult liikmesriigi territooriumil ja kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt pp/kk/aa [[väljaannete talitus, palun sisestada menetluses 2023/0311 (COD) vastu võetud direktiivi ülevõtmise kuupäev]]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid sätteid alates pp/kk/aa [väljaannete talitus, palun sisestada menetluses 2023/0311 (COD) vastu võetud direktiivi kohaldamise alguskuupäev].

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste sätete teksti.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub [kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.
Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

Sisukord

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	3
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus	3
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad	3
1.3.	Ettepanek/algatus käsitleb	3
1.4.	Eesmärgid.....	3
1.4.1.	Üldeesmärgid	3
1.4.2.	Erieesmärgid	3
1.4.3.	Oodatavad tulemused ja mõju	4
1.4.4.	Tulemusnäitajad	4
1.5.	Ettepaneku/algatuse põhjendused	4
1.5.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	4
1.5.2.	ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud. ..	4
1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	5
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega	6
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang.....	6
1.6.	Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju.....	7
1.7.	Ettenähtud eelarve täitmise viisid	7
2.	HALDUSMEETMED.....	8
2.1.	Järelevalve ja aruandluse reeglid	8
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id).....	8
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	8
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	8
2.2.3.	Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	8
2.3.	Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed	8
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	9
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	9

3.2.	Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele.....	10
3.2.1.	Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade.....	10
3.2.2.	Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund.....	13
3.2.3.	Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade	14
3.2.4.	Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.....	16
3.2.5.	Kolmandate isikute rahaline osalus.....	16
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele.....	17

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega laiendatakse direktiivi [XXXX] liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmandate riikide kodanikele

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Puuetega inimeste õigused

Puuetega inimeste juurdepääs teenustele, reisijateveoteenustele, tegevustele ja rajatistele

Puuetega inimeste vaba liikumine

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

uut meedet

uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹⁰

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Ettepaneku eesmärk on tagada, et sama raamistikku, mis on sätestatud ettepanekus direktiivi kohta, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, kohaldataks nende kolmandate riikide kodanikest puuetega inimeste suhtes, keda see raamistik veel ei hõlma, kui nad reisivad teise liikmesriiki või külastavad seda lühiajaliselt. Ettepanekut kohaldatakse nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kes elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil, kelle puudestaatust liikmesriik on tunnustanud ning kellel on õigus liikuda või reisida teistesse liikmesriikidesse kooskõlas liidu õigusega.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr 1. Ettepaneku eesmärk on tagada Euroopa puudega isiku kaardi omanikele, kes on kolmanda riigi kodanikud, liikmesriigis, mida nad külastavad või kuhu nad reisivad, võrdsetel tingimustel juurdepääs mis tahes soodustingimustele või eeliskohtlemisele seoses puuetega inimestele pakutavate teenuste, tegevuste ja rajatistega.

Erieesmärk nr 2. Ettepaneku eesmärk on tagada Euroopa puudega isiku parkimiskaardi omanikele, kes on kolmanda riigi kodanikud, liikmesriigis, mida nad külastavad või kuhu nad reisivad, võrdsetel tingimustel juurdepääs puuetega inimestele pakutavatele või neile ettenähtud parkimistingimustele ja -rajatistele.

¹⁰ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Rohkem kolmandate riikide kodanikest seadusliku elamisloaga puuetega inimesi saab teisi liikmesriike külastades või sinna reisides kasu puuetega inimestele pakutavatest teenustest, tegevustest ja rajatistega seotud eritingimustest ja/või eeliskohtlemisest;

rohkem kolmandate riikide kodanikest seadusliku elamisloaga puuetega inimesi saab teisi liikmesriike külastades või sinna reisides kasutada parkimistingimusi ja -rajatisi, mida pakutakse või mis on ette nähtud puuetega inimestele;

rohkem kolmandate riikide kodanikest seadusliku elamisloaga puuetega inimesi reisib teistesse liikmesriikidesse või külastab neid.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Direktiivi selleks ajaks üle võtnud liikmesriikide arv

Seadusliku elamisloaga kolmandate riikide kodanikele liikmesriikide poolt väljastatud Euroopa puudega isiku kaartide arv

Seadusliku elamisloaga kolmandate riikide kodanikele liikmesriikide poolt väljastatud Euroopa puudega isiku parkimiskaartide arv

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiviimase või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Peamine lühiperspektiivis täidetav vajadus on see, et kaasseadusandjad jõuaksid 2024. aasta jooksul kokkuleppele seadusandlikus ettepanekus, millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart, ning seejärel käesolevas ettepanekus.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi meetmed on vajalikud ja põhjendatud, et kolmandate riikide kodanikest puuetega inimestel oleks lihtsam teistesse liikmesriikidesse reisida või liikuda, et neil oleks teenuste, tegevuste ja rajatiste ning parkimistingimuste ja -rajatiste puhul juurdepääs eritingimustele ja/või eeliskohtlemisele kõigis liikmesriikides võrdsetel alustel külastatava riigi elanikega, ning et parandada seeläbi teenuste, tegevuse ja rajatiste ühtse turu toimimist ELi tasandil.

Kindlakstehtud probleemil on piiriülene mõõde ja liikmesriigid üksi ei suuda seda lahendada. Alates puuetega inimestele mõeldud ELi parkimiskaardi kasutuselevõtust 1998. aastal on liikmesriigid lisanud konkreetseid riigisiseseid täiendusi või ELi

parkimiskaardi näidise kõrvale kaldunud, mistõttu on liikmesriikides kasutusel mitmesugused kaardid. Ka on liikmesriikidel olnud probleeme kaartide võltsimise ja pettustega. Lisaks ei ole nõukogu soovitus ajakohastatud, et võtta arvesse tehnoloogia ja digitaliseerimise arengut.

Kuigi ELi puudega isiku kaardi katseprojekt oli kaheksas osalevas liikmesriigis tulemuslik, puudus sellel laiem kogu ELi hõlmav mõõde, mis tekitas eri liikmesriikides reisivatele ja neid külastavatele puuetega inimestele märkimisväärset ebakindlust ja nende ebavõrdset kohtlemist. Kuna katseprojektis kasutatud kaart ja selle näidis on vabatahtlikud, tekivad aja jooksul tõenäoliselt samad lahknevusprobleemid nagu parkimiskaardi puhul.

Vajadus ELi meetmete järele on otseselt seotud reisimise piiriülese olemusega ja sellega seotud probleemidega, millega ELis reisivad puuetega inimesed silmitsi seisavad, mistõttu on vaja tagada liikmesriikide vahel asjakohane koordineeritud lähenemisviis, et võimaldada oma riigi elanikega võrdsetel alustel juurdepääs teenuste puhul pakutavatele soodustingimustele. Seega, kui EL ei sekkuks, siis praegused liikmesriikide puudega isiku kaartide erinevused suureneksid, mistõttu säiliks puuetega inimeste erinev kohtlemine liikmesriikides ja sellega kaasnev ebakindlus (sealhulgas õiguslik ebakindlus).

ELi meetmed annavad lisaväärtust, kuna võetakse kasutusele vastastikku tunnustatud vahend (Euroopa puudega isiku kaart), mis aitab kolmandate riikide kodanikest puuetega inimestel lihtsamalt teisi liikmesriike külastada või sinna liikuda ja hõlbustab nende võrdset kohtlemist teenustele, tegevustele ja rajatistele juurdepääsul, võrreldes puuetega kohalike elanikega igas liikmesriigis. ELi puudega isiku kaardi katseprojekti hindamisuuringust nähtus, et kaheksas projektis osalenud liikmesriigis on ELi meede võimaldanud puudestaatust vastastikku tunnustada, mida liikmesriigid üksi ei oleks saavutanud. Sellega seoses aitas Euroopa Komisjoni sekkumine kaasa Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 rakendamisele.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Euroopa puudega isiku kaart põhineb kahel juba olemasoleval vahendil: ELi parkimiskaart puuetega inimestele ja ELi puudega isiku kaardi katseprojekt. **ELi parkimiskaart puuetega inimestele** loodi nõukogu soovitusel 98/376/EÜ ja seda muudeti 2008. aastal. Sellega nähti ette ELi parkimiskaardi standardmudel, et tagada selle vastastikune tunnustamine kõigis liikmesriikides ja hõlbustada seega puuetega inimeste vaba liikumist autoga. Vaatamata ELi parkimiskaardi positiivsele rollile on kasutajatel selle kasutamisega probleeme. Aastatel 2018–2022 esitati SOLVITi platvormil ELi parkimiskaardi kohta ligikaudu 260 päringut. Nendes kaebustes käsitleti peamiselt ebakindlust seoses õigustega, mille kaart annab puuetega inimestele teistesse liikmesriikidesse reisimisel (ligikaudu 30 % juhtudest), samuti käsitleti ELi näidise alusel väljastatud riiklike parkimiskaartide vastastikust tunnustamist (ligikaudu 25 % juhtudest) ning isegi ELi parkimiskaardi esitamisel saadud trahvide põhjendusi (ligikaudu 12 % juhtudest).

ELi puudega isiku kaardi katseprojekt, mis toimus pärast ELi kodakondsust käsitlevat 2013. aasta aruannet, viidi aastatel 2016–2018 ellu kaheksas liikmesriigis (Belgia, Eesti, Itaalia, Küpros, Malta, Rumeenia, Sloveenia, ja Soome) ning kaart jäi püsima ka pärast projekti lõppu. Katseprojektiga nähti ette ühtne vorm kaardile, millega osalevad liikmesriigid tunnustavad vastastikku vabatahtlikult puudestaatust (mis on kehtestatud riiklike kriteeriumide ja eeskirjade kohaselt), et võimaldada juurdepääsu hüvedele ja teenustele kultuuri, vaba aja, spordi ja mõnes riigis ka

transpordi valdkonnas. Kui meetmeid ei võeta, jääb nende riiklike puudega isiku kaartide ja tunnistuste tunnustamine seoses soodustingimustega teenustele, tegevustele ja rajatistele juurdepääsul vabatahtlikuks ja piiratuks.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Ettepanek on kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba, puuetega inimeste õiguste strateegia ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga. See on kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Ettepanekul ei ole täiendavat finantsmõju ELi eelarvele. Nagu on märgitud Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi loomist käsitleva direktiivi ettepanekus, on ainsad tegevuskulud seotud komiteede ja eksperdirühmade koosolekute korraldamisega ning riiklike ülevõtmismeetmete kontrollimise toetamisega, st tegevusassigneering 0,62 miljonit eurot olemasolevalt eelarverealet, samuti ligikaudu 0,342 miljonit eurot halduskulusid aastas. Need kulud hõlmavad vahendite sisemist ümberpaigutamist ilma summat suurendamata. Osutatud summad käesoleva ettepaneku tõttu ei suurene.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega

- hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid¹¹

Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- rakendusametite kaudu

Jagatud eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- Euroopa Investeeringupangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- avalik-õiguslikele asutustele;
- avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Kui märgitud on mitu eelarve täitmise viisi, esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

Ettepanekul ei ole täiendavat finantsmõju ELi eelarvele.

¹¹ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Märkige sagedus ja tingimused.

Komisjon esitab [kolme aasta jooksul pärast direktiivi (millega luuakse Euroopa puudega isiku kaart ja Euroopa puudega isiku parkimiskaart) kohaldamise alguskuupäeva] ja seejärel iga viie aasta tagant Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande direktiivi kohaldamise kohta. Käesoleva ettepanekuga ei nähta ette täiendavaid järelevalve- ja aruandlusreegleid.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

Ei kohaldata.

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Kontrollid on osa tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi sisekontrollisüsteemist. Nende uute tegevuste suhtes kohaldatakse sama lähenemisviisi riskide kindlakstegemiseks ja leevendamiseks.

2.2.3. Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

Kontrollid on osa tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi sisekontrollisüsteemist. Kõnealuse uue tegevusega kaasnevad peadirektoraadi tasandil ebaolulised täiendavad kontrollikulud.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Komisjon tagab, et rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetavate meetme kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning juhul, kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega. Komisjon on volitatud korraldama käesoleva otsuse alusel kohapealseid kontrole vastavalt nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) viib vajaduse korral läbi uurimisi, mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ¹²	EFTA riigid ¹³	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ¹⁴	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
	[XX.YY.YY.YY]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

¹² Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

¹³ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

¹⁴ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- Ettepanek/algatus ei nõua täiendavate tegevusassigneeringute kasutamist (vt COM(2023) 512 ja sellega seotud finantsselgitus)
- Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	
--	----	--

DG: <.....>			Aasta N ¹⁵	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
•Tegevusassigneeringud										
Eelarverida ¹⁶	Kulukohustused	(1a)								
	Maksed	(2a)								
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)								
	Maksed	(2b)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ¹⁷										
Eelarverida		(3)								
DG <.....> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3								
	Maksed	= 2a + 2b +3								

¹⁵ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

¹⁶ Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

¹⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamist toetavad kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

•Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
•Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <...> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6								
	Maksed	= 5 + 6								

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist punkti korrata

•Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU (vajalikud vahendid)	Kulukohustused	= 4 + 6								
	Maksed	= 5 + 6								

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusaktile lisatava finantssegituse lisas](#) (Euroopa Liidu üldeelarve komisjoni jao täitmise sise-eeskirju käsitleva komisjoni otsuse 5. lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevaheliseks konsulteerimiseks.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
DG: <.....>									
• Personalikulud									
• Muud halduskulud									
DG <.....> KOKKU									
Assigneeringud									

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N ¹⁸	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU		Kulukohustused							
		Maksed							

¹⁸ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta N		Aasta N + 1		Aasta N + 2		Aasta N + 3		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU		
	VÄLJUNDID																		
	Väljundi liik ¹⁹	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ²⁰ ...																			
- Väljund																			
- Väljund																			
- Väljund																			
Erieesmärk nr 1 kokku																			
ERIEESMÄRK nr 2 ...																			
- Väljund																			
Erieesmärk nr 2 kokku																			
KOKKU																			

¹⁹ Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

²⁰ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid“.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- X Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ²¹	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)				KOKKU
--	--------------------------	----------------	----------------	----------------	--	--	--	--	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7									
Personalikulud									
Muud halduskulud									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku									

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7²² välja jäävad kulud									
Personalikulud									
Muud halduskulud									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku									

KOKKU									
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

²¹ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevatel aastatel puhul.

²² Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamist toetavad kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)
•Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)					
20 01 02 03 (delegatsioonides)					
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)					
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)					
Muud eelarveread (märkige)					
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)²³					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)					
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)					
XX 01 xx yy zz ²⁴	- peakorteris				
	- delegatsioonides				
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)					
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)					
Muud eelarveread (märkige)					
KOKKU					

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või paigutades töötajaid ümber peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Kosseisuvälised töötajad	

²³ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

²⁴ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiir (endised BA read).

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.
- tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruuses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.
- nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ²⁵	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

²⁵ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - omavahenditele
  - muudele tuludele
  - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ²⁶					Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	
		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3			
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

²⁶ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.